

15.4.2014

B7-0444/2014

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Venemaa surve kohta idapartnerluse riikidele ja eelkõige Ida-Ukraina destabiliseerimise kohta
(2014/2699(RSP))

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Elmar Brok, Mairead McGuinness, Jacek Saryusz-Wolski, Laima Liucija Andrikienė, Roberta Angelilli, Elena Băsescu, Anna Maria Corazza Bildt, Jerzy Buzek, Arnaud Danjean, Mário David, Mariya Gabriel, Michael Gahler, Paweł Zalewski, Gunnar Hökmark, Anna Ibrisagic, Tunne Kelam, Jan Kozłowski, Eduard Kukan, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Monica Luisa Macovei, Nadezhda Neynsky, Ria Oomen-Ruijten, Alojz Peterle, Andrej Plenković, Bernd Posselt, Cristian Dan Preda, György Schöpflin, Salvador Sedó i Alabart, Inese Vaidere, Sophie Auconie, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Algirdas Saudargas, Philippe Juvin, Andrey Kovatchev, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė
fraktsiooni PPE nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon Venemaa surve kohta idapartnerluse riikidele ja eelkõige Ida-Ukraina destabiliseerimise kohta (2014/2699(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Euroopa naabruspoliitika, idapartnerluse ja Ukraina kohta, pidades eelkõige silmas oma 13. märtsi 2014. aasta resolutsiooni Venemaa sissetungi kohta Ukrainasse¹,
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 20. märts 2014. aasta järeldusi Ukraina kohta,
 - võttes arvesse NATO Ukraina komisjoni 1. aprilli 2014. aasta avaldust,
 - võttes arvesse 24. märtsil 2014 Haagis kohtunud G7 juhtide ühisavaldust,
 - võttes arvesse oma 3. aprilli 2014. aasta seadusandlikku resolutsiooni Ukrainast pärit kaupadele kehtestatud tollimaksude vähendamise või kaotamise kohta²,
 - võttes arvesse välisasjade nõukogu 14. aprilli 2014. aasta istungi järeldusi Ukraina kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Venemaa Föderatsioon tegutseb üha aktiivsemalt ja agressiivsemalt Ida-Ukraina destabiliseerimise nimel, kasutades ära separatiste, kes vallutavad avalikke hooneid ja korraldavad rahutusi;
- B. arvestades, et mitmes Ida-Ukraina linnas, sh Luganskis, Donetskis ja Harkivis, on venemeelsed separatistid on kuulutanud, et valmistatakse Krimmi eeskujul referendumite korraldamiseks 11. mail 2014, et otsustada Ukraina idapiirkondade enesemääramise üle;
- C. arvestades, et Venemaa võib kasutada Ida-Ukraina vägivaldse destabiliseerimise edasist eskaleerumist ettekäändena suuremaks sõjaliseks agressiooniks, presidendivalimiste ärahoidmiseks ning Ukraina pealesunnitud föderaliseerimiseks;
- D. arvestades, et EL ja rahvusvaheline kogukond ei tunnusta praegu ega edaspidi 16. märtsil 2014 Krimmis toimunud ebaseadusliku referendum tulemusi ning sellele järgnenud Krimmi ühendamist Venemaa Föderatsiooniga;
- E. arvestades, et Venemaa rikub jätkuvalt oma rahvusvahelisi kohustusi, nagu ÜRO harta, Helsingi lõppakt, Euroopa Nõukogu statuut ning eelkõige 1994. aasta Budapesti memorandum Ukraina julgeolekutagatiste kohta;

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0248.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0285.

- F. arvestades, et EL kavatseb sõlmida assotsieerimislepingud ning põhjalikud ja laiaulatuslikud vabakaubanduslepingud Moldova ja Gruusiaga niipea kui võimalik ja hiljemalt juunis 2014;
- G. arvestades, et Gagauusia autonoomse territoriaalüksuse 2. veebruari 2014. aasta nõndanimetatud referendum oli vastuolus Moldova Vabariigi põhiseaduse ja õigusraamistikuga ning seetõttu ebaseaduslik; arvestades, et 5+2 formaadis läbirääkimised ei ole toonud kaasa jätkusuutlikku lahendust Transnistria konfliktile;
- H. arvestades, et Venemaa okupeerib jätkuvalt Gruusia Abhaasia ja Tshinvali (Lõuna-Osseetia) piirkonda, mis on vastuolus rahvusvahelise õiguse alusnormide ja põhimõtetega, ning arvestades, et nn piiriõgvendamise protsess on kiiresti suurenenud ning Venemaa sõjalennukid on tunginud Gruusia õhuruumi;
1. mõistab teravalt hukka Venemaa avalikud ja varjatud meetmed ja provokatsioonid Ida-Ukraina üha suuremaks destabiliseerimiseks; mõistab hukka Krimmi eeskujul ebaseaduslike referendumite ettevalmistamise; hoiatab, et Venemaa võib kasutada üha suurenevat destabiliseerimist ja sabotaaži, mida korraldavad venemeelsed relvastatud, koolitatud ja hästi koordineeritud Venemaa juhitud separatistid, ettekäändena sõjaliseks sekkumiseks, presidendivalimiste ärahoidmiseks ning Ukraina pealesunnitud föderaliseerimiseks, et Ukraina osadeks lahutada;
 2. tunneb sügavat muret Venemaa juhitud sõjaliste operatsioonide pärast Ida-Ukrainas; kordab, et EL ja liikmesriigid peavad kõnelema Venemaaga ühel häälel; on seisukohal, et praegune olukord nõuab nõukogult teise etapi sanktsioonide tugevdamist ning valmisolekut kolmanda etapi sanktsioonideks (majandussanktsioonideks), mida tuleb kohaldada viivitamata, ning Venemaa jätkuvat poliitilist, majanduslikku ja rahanduslikku isoleerimist rahvusvahelisel tasandil;
 3. kordab lisaks oma üleskutset nõukogule kohaldada kiiresti sanktsioone, sh relva- ja kaheksuguse kasutusega tehnoloogia embargot, viisakeelde, Ida-Ukraina destabiliseerimise ja provokatsioonidega seotud otsustusprotsessis osalenud isikute varade külmutamist ja nende suhtes rahapesuvastaste õigusaktide kohaldamist, samuti Venemaa äriühingute ja nende tütarettevõtjate (eriti energiasektoris) ning ELis asuvate Venemaa investeringute ja varade vastaseid sanktsioone, ning vaadata läbi kõik kokkulepped Venemaaga ja need vajaduse korral peatada; väljendab heameelt nõukogu 14. aprilli 2014. aasta otsuse üle laiendada nende isikute nimekirja, kelle suhtes kohaldatakse varade külmutamist ja viisakeeldu;
 4. nõuab majanduslike, kaubanduslike ja finantspiirangute kehtestamist Krimmi ja selle separatistliku juhtkonna suhtes; on seisukohal, et nende kiire rakendamine peaks põhinema komisjoni analüüsil Krimmi annekteerimise õiguslike tagajärgede kohta;
 5. avaldab täielikku toetust Ukraina ühtsusele, suveräänsusele ja territoriaalsele terviklikkusele; on seisukohal, et Venemaa rikub oma tegevusega raskelt rahvusvahelist õigust, tema enda rahvusvahelisi kohustusi, mis tulenevad ÜRO hartast, Helsingi lõppaktist, Euroopa Nõukogu statuudist ning 1994. aasta Budapesti memorandumist julgeolekutagatiste kohta, samuti kahepoolseid kohustusi, mis tulenevad 1997. aasta kahepoolsest sõprus-, koostöö- ja partnerluslepingust; väljendab heameelt otsuse üle

peatada Venemaa hääleõigus Euroopa Nõukogu Parlamentaarses Assamblees;

6. palub Venemaal kutsuda tagasi kõik Ukraina piiri äärde ja Ukrainasse kogunenud Vene väeüksused ning viivitamata võtta tagasi föderatsiooninõukogu mandaat kasutada Ukraina pinnal jõudu; nõuab, et viivitamata lõpetataks mis tahes tegevus, mis destabiliseerib Ukrainat, olgu seest- või väljastpoolt; on seisukohal, et kõiki poliitilisi nõudmisi tuleb käsitleda ilma vägivaldlast asjakohaste ja seaduslike foorumite kaudu; nõuab, et Venemaa ei korraldaks mingeid separatistlikke nõudmisi, nagu Ukraina idapiirkondi käsitlevad ebaseaduslikud referendumid, ning et ta taandaks end avalikult hiljutistest ebaseaduslikest sündmustest Ida-Ukrainas, sest need rikuvad Ukraina suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust;
7. palub nõukogul aidata Ukrainat tsiviiljulgeolekusektori reformi läbiviimisel, anda toetust politseile, piirivalvele ja õigusriigile tugeva ÜJKP missiooni kaudu ning valmistada ette kriisiga tegelemise poliitiline raamistik, kaaludes sellega seoses kõiki võimalusi niipea kui võimalik;
8. palub liidul laiendada olemasolevat Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) vaatlusmissiooni, et saata Ida-Ukrainasse võimalikult palju vaatlejaid, kes oleksid olukorrale kohapeal tunnistajaks ja annaksid selle kohta aru, et välistada ettekäänded olukorra edasiseks eskaleerimiseks; jagab OSCE ja Euroopa Nõukogu muret, et nende võimalused inimõiguste olukorda vaadelda on piiratud, muu hulgas Krimmi rahvusvähemuste puhul;
9. nõuab lisaks OSCE demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo (ODIHR) ning samuti Euroopa Parlamendi ja ELi põhjalikku valimisvaatlusmissiooni, et saada valimistest tervikpilt; nõuab, et 25. mail 2014 toimuksid vabad ja õiglaselised presidendivalimised, mis viiakse läbi täielikult rahvusvaheliste normide kohaselt; on vastu mis tahes välisele survele valimiste edasilükkamiseks;
10. ootab, et Venemaa teeks kõik endast oleneva, et saavutada kavandatavatel ELi, USA, Venemaa ja Ukraina neljapoolsetel kõnelustel edukas poliitiline tulemus, mis põhineb Ukraina territoriaalse terviklikkuse täielikul austamisel, sh Ukraina õigusel otsustada ise oma põhiseadusliku ja poliitilise tuleviku üle; on seisukohal, et kui Venemaa seda ei tee, näitab see, et ta töötab toimiva lahenduse vastu ja tahab lihtsalt aega võita;
11. väljendab heameelt selle üle, et Ukraina valitsus on seni tegelenud kriisiga vaoshoitult ja kaalutletult, ning tuleb meelde, et Ukraina ametivõimudel on täielik õigus kasutada kõiki sõjalisi meetmeid kontrolli taastamiseks oma territooriumi üle;
12. nõuab, et EL toetaks Ukrainat rahvusvahelistes organisatsioonides, eriti rahvusvahelistes kohtutes, kui Ukraina peaks otsustama kaevata Venemaa peale tema suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse rikkumise pärast;
13. väljendab heameelt Ukraina valitsuse väljakuulutatud ambitsioonika majandus- ja sotsiaalsete reformide kava üle ning rõhutab reformikava kiire elluviimise suurt tähtsust, et riik pääseks välja kriitilisest finantsolukorrast; väljendab heameelt rahvusvaheliste finantsinstitutsioonide ja komisjoni otsuse üle anda Ukrainale lühi- ja pikaajalist finantsabi; tuleb meelde vajadust korraldada rahvusvaheline rahastajate konverents,

mille peaks kokku kutsuma komisjon ja mis peaks toimuma võimalikult kiiresti, ning seda koordineerida;

14. tuletab meelde, et rahvusvaheline finantsabi saab anda Ukraina jaoks käegakatsutavaid tulemusi ainult siis, kui selle suhtes kohaldatakse rangeid tingimusi ja viiakse ellu valitsuse reformikava; palub komisjonil ja liikmesriikidel seetõttu pakkuda reformikava jaoks vajalikku tehnilist abi, et tugevdada õigusriigi põhimõtteid ja kaotada korruptsioon;
15. ergutab Ukrainat jätkama poliitiliste reformidega, eriti põhiseadusreformiga; väljendab heameelt Ukraina valitsuse valmisoleku üle viia ellu oma lubadus tagada valitsusstruktuuride esinduslikkus, nii et nad peegeldaksid piirkondlikke erinevusi, tagada lisaks rahvusvahemustesse kuuluvate isikute õiguste täielik kaitse, uurida kõiki inimõiguste rikkumise ja vägivaldajuhtumeid ning võidelda äärmusluse vastu; seoses sellega väljendab heameelt Euroopa Nõukogu rahvusvahelise nõuandekomisjoni loomise üle 9. aprillil 2014;
16. väljendab heameelt Ukraina parlamendi hiljutise resolutsiooni üle, milles kutsutakse üles viivitamata relvitustama ebaseaduslikud omakaitsevæed, ja jääb ootama selle rakendamist;
17. avaldab Ukrainale ja tema rahvale käesoleval raskel ajal tugevat toetust; väljendab heameelt assotsieerimislepingu poliitiliste osade allkirjastamise üle ning sellele järgnenud ühepoolsete kaubandusmeetmete vastuvõtmise üle; nõuab assotsieerimislepingu ning põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu allkirjastamist võimalikult kiiresti ja enne ühepoolsete kaubandusmeetmete lõppu;
18. rõhutab, et kiiresti on vaja tugevat ühist energiajulgeolekupoliitikat (energialiitu), et vähendada ELi sõltuvust Venemaa naftast ja gaasist, muu hulgas mitmekesistada energiavarustust, viia täielikult ellu kolmas energiapakett ning peatada vajaduse korral gaasi import; on seisukohal, et South Streami ei tohiks ehitada; on veendunud, et ELi abi Ukrainale vastassuunalise gaasivoo kindlustamisel edasise mitmekesistamise, suurema energiatõhususe ja tõhusate ühenduste abil ELiga tugevdab Ukrainat poliitilise ja majandusliku surve suhtes; tuletab seoses sellega meelde energiaühenduse strateegilist rolli ja asjaolu, et Ukraina on 2014. aastal selle eesistuja;
19. palub nõukogul anda komisjonile luba kiirendada viivitamata viisarežiimi lihtsustamist Ukrainaga, et liikuda edasi viisavaba režiimi kehtestamise suunas, järgides Moldova eeskujut; nõuab, et seniks kehtestataks viivitamata ajutised, väga lihtsad ja odavad viisamenetlused ELi ja liikmesriikide tasandil;
20. palub ELi institutsioonidel ja liikmesriikidel aktiivselt tegeleda ELi avaliku arvamuse ja äriühendustega, et selgitada Venemaa ebaseadusliku tegevuse tähendust otsese ohuna Euroopa rahule ja õitsengule ning selle tagajärgi;
21. tuletab meelde, et ELi lepingu artikli 49 kohaselt on Gruusial, Moldoval ja Ukrainal – nagu kõikidel Euroopa riikidel – Euroopa perspektiiv ning nad võivad taotleda liidu liikmeks saamist, tingimusel et nad peavad kinni demokraatia põhimõtetest, austavad põhivabadusi, inimõigusi ja vähemuste õigusi ning tagavad õigusriigi põhimõtte

järgimise;

22. palub nõukogul allkirjastada assotsieerimislepingud ning põhjalikud ja laiaulatuslikud vabakaubanduslepingud ühelt poolt ELi ja tema liikmesriikide ning teiselt poolt Moldova Vabariigi ja Gruusia vahel; kiidab heaks nõukogu otsuse kohaldada ELi ja Moldova Vabariigi ning ELi ja Gruusia vahelisi assotsieerimislepinguid ajutiselt kohe pärast nende allkirjastamist; nõuab, et Euroopa Liidu Nõukogu peasekretariaat piiraks assotsieerimislepingu allkirjastamisele järgnevaid teavitamismenetlusi, et ajutine kohaldamine võiks alata võimalikult kiiresti pärast allkirjastamist; kinnitab oma kavatsust – juhul kui kõik tingimused on täidetud ja assotsieerimislepingud allkirjastatud – ratifitseerida ELi ja Moldova Vabariigi ning ELi ja Gruusia vahelised assotsieerimislepingud täielikult niipea kui võimalik ja enne komisjoni praeguse ametiaja lõppu; nõuab, et neile riikidele eraldataks täiendavat finantsabi, mida nad vajavad;
23. nõuab ELi ulatuslikumat osalemist Transnistria konflikti lahendamises, muu hulgas ELi staatuse tõstmise abil 5+2 läbirääkimiste partneriks;
24. palub Venemaa Föderatsioonil lõpetada Gruusia õhu- ja mereruumi tungimine ning mõistab teravalt hukka nn piiriõgvendamise protsessi Abhaasias ja Tshinvalis (Lõuna-Osseetias);
25. palub Venemaal hoiduda surve avaldamisest Moldovale või Gruusiale, et pidurdada assotsieerimislepingute ning põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduslepingute allkirjastamist; kordab, et assotsieerimislepingute ning põhjalikud ja laiaulatuslikud vabakaubanduslepingute allkirjastamine ei takista idanaabruse riikide tihedamaid suhteid Venemaaga; avaldab täielikku toetust kõikide idanaabruse riikide territoriaalsele terviklikkusele ning palub Venemaal hoiduda meetmetest, mille tõttu võiks Ukraina stsenaarium levida ka teistesse riikidesse;
26. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele, Ukraina presidendi kohusetäitjale, valitsusele ja parlamendile, Euroopa Nõukogule ning Venemaa Föderatsiooni presidendile, valitsusele ja parlamendile.